

Svar fra Psykolog-foreningen

Tor Herman Andreassen

Torleiv Odland

På vegne av kollegaer og venner

Det er ikke vanskelig å forstå din reaksjon. Jeg er enig med deg i at det er viktig å få inn i landet psykologer med utdanning fra andre læresteder enn de norske. Også norske myndigheter legger opp til at man i løpet av studietiden bør ha brukt minimum ett semester ved et universitet i et annet land.

Nordisk overenskomst og felles arbeidsmarked var før 2001 basert på gjensidig godkjenning av akademisk grad. I løpet av 90-årene hadde alle nordiske land fått på plass sine nasjonale godkjenningsordninger. Det gjorde at revidert utgave av nordisk overenskomst flyttet kriteriet for gjensidig anerkjennelse til autorisasjon. Nordisk overenskomst er basert på Nordisk råd. Autorisasjon er basert på nasjonal lovgivning. Etter 2001 blir det dermed slik: Norsk autorisert psykolog = Dansk autorisert psykolog = Svensk legimerad psykolog.

Det svenske psykologstudiet har blitt forkortet til fem år. Den praksisbaserte opplæringen er lagt til Praktisk tjenstgjøring för psykologlegitimation (PTP), for minimum ett år. Det danske studiet har også fått sin studietid satt til fem år, og for å få autorisasjon må man ha minimum to års praksis. Både i Sverige og i Danmark er det spesifikke krav til veiledning og praksis før autorisasjon. (Se bestemmelsene i Sverige http://www.sos.se/sosfs/1996_13/1996_13.htm og Danmark <http://www.pn.sm.dk/>).

Det norske studiet tar seks år, har praksisopplæring lagt inn i studiet og gir autorisasjon etter gjennomført studium. For dem som har begrensninger i sine studier sammenlignet med den norske standarden følger SAFH-bestemmelsene i Helsepersonelloven og gir da lisensperiode. (Dette er turnuslegenes status som også har lisens som lege.)

Da nordisk overenskomst var på vei til å bli endret aksjonerte studenter i Danmark, og Helsedepartementet bestemte at de som var begynt å studere i Danmark før 2001 skulle få en overgangsordning. Med minimum to år heltidspraksis på lisens kunne det søkes om norsk autorisasjon. Det ble ikke da stillet krav til veiledning i denne praksisperioden. Dette protesterte både Norsk Psykologforening og SAFH mot. Det hjalp dessverre ikke at vi påpekte at dette verken var i overensstemmelse med reglene for å få autorisasjon i Danmark eller med vanlig praksis i Norge overfor den som var nyutdannet. Vi anbefalte overfor våre medlemmer å legge forholdene til rette for at psykologer på lisens skulle ha veiledning (se SAFHs hjemmeside www.safh.no/yrkesgrupper/psykolog).

Etter at overgangsordningen i Danmark er ferdig er intensjonen fra SAFH at de som har studert i Sverige eller Danmark skal gjennomføre tilsvarende praksis og veiledning som det studielandet krever i sin lisensperiode i Norge før det gis norsk autorisasjon. Dette er klart for de svenske kandidatene. For dem krever SAFH at samme krav som til PTP er fulgt. I forhold til de danske kandidatene er dette ennå ikke på plass, men må forventes å bli realisert innen overskuelig fremtid.

Under disse betingelsene vil det være kandidatenes plikt å sørge for at lisensbetingelsene er ivaretatt, og det blir arbeidsgivers plikt å legge til rette for at lisensperioden blir godkjent. Arbeidsgiver må altså sørge for veiledning. I følge Helsepersonelloven og vår fagetikk skal man ved inngang i nytt arbeidsfelt sørge for den støtte som trenges for å utføre oppgavene faglig forsvarlig. Arbeidsgiver har også plikt til å sørge for at de ansatte har kompetansen som arbeidsoppgavene krever.

Psykologforeningen er uenig i at den som arbeider som psykolog under lisens ikke skal ha obligatorisk rett til veiledning og andre faglige tiltak som sikrer klientene gode tjenester og som tar vare på den unge psykologens utvikling.

Når det gjelder bestemmelsene om oppstart av spesialiseringen, er det klart fra både godkjenningmyndighetene og Psykologforeningen at dette forutsetter autorisasjon. (Legene får heller ikke begynt sin spesialisering før de er ferdig med turnustjenesten/lisensperioden.) Dette er imidlertid ikke til hinder for å delta i kurs. Det er de videreutdanningsprogrammer som ligger i spesialistordningene som ikke er åpne før autorisasjonen er på plass. Andre kurs med relevans bør arbeidsplassen bidra til deltagelse på. Ideen om at de med praksislisens skulle kunne begynne med en gang, men måtte bruke lengre tid, støter på vanskeligheter med de ovennevnte forutsetninger.